

در سایه انفعال دیپلماسی آبی، سد دوستی وارد مرحله «حجم مرده» آب شد

مرگ دوستی و آب بازی ((پاشدان))

مسعود حمیدی- در شرایطی که سد دوستی به مر حله حجم مرده و بی‌آبی مطلق رسیده است تصاویر ماهواره‌ای نشان می‌دهد سد پاشدان افغانستان در بالادست سد دوستی وضعیت مطلوب و پرآبی دارد و اجازه نمی‌دهد یک قطره آب وارد سد دوستی شود و این اقدام ضد بشری و برخلاف حسن هم‌جواری در غیاب دیپلماسی فعال استان و کشور؛ پاروی گلوی امنیت آب زائران و مجاوران مشهد الرضا (ع) گذاشته است.

شاید این گزاره‌های غیر رسمی بازگوکننده همه‌واقعیّت نباشند؛ اما این همه انفعال در دیپلماسی آبی بسیار تعجب‌آور و غیر قابل‌باور است. سد دوستی که با ظرفیّت ۱/۴ میلیارد مترمکعب در دهه هشتاد به بهره‌برداری رسید و تا همین سه سال پیش ۷۰ درصد مصارف با جمعیت ۴ میلیون نفری و جمعیت سیال حدود ۶ میلیون نفری را تأمین می‌کرد امروز به مر حله «حجم مرده» رسیده است و عملاً این سد خشک‌شده است تصور اینکه یک سد ۱/۴ میلیارد مترمکعبی خشک شود علاوه بر اینکه بسیار نگران‌کننده است جای سوّالات زیادی را در ذهن هر محقق، کارشناس و مطالبه گر حوزه آب ایجاد می‌کند.

دلیل اصلی این وضعیت بدون شک خشک‌سالی و کاهش شدید بارندگی هاست اما دلیل دیگری هم پشت این خشک‌سالی وجود دارد؛ حکومت وقت افغانستان و سپس طالبان طی یک دهه گذشته شمشیر را از رو بسته است و برای قطره قطره آب هریرود سد ساخته است. هریرود تأمین‌کننده آب سد دوستی است که از کوه‌های مرکزی افغانستان سر چشمه می‌گیرد و با گذر از هرات به مرز مشترک ایران، افغانستان و ترکمنستان می‌رسد که سد دوستی بر این مرز احداث‌شده است. بعد از احداث سد دوستی

گویی کشور افغانستان باحالت مارتن رقابت برای سدسازی با ایران وارد عرصه شده است و چندین پروژه سدسازی را روی رودخانه هریرود که آب‌شرب ۴ میلیون ایرانی به آن وابسته است، را کلید زد، وقتی سد سلما به بهره‌برداری رسید، تصور این بود که افغانستانی‌ها دست برمی‌دارند اما با مشارکت ترکیه، آذربایجان و با هدایت آمریکایی‌ها، سد «پاشدان»، بند «تیرپل» و «کفگان» را هم در دستور کار قرار داد تا عملاً اجازه ندهد حتی یک قطره آب وارد سد دوستی شود و در عمل موفق به انجام این کار شده‌اند و امروز که در حال قلم‌فرسایی این نوشتار هستیم مدیرعامل آبفای مشهد، سماً اعلام کرده است که سد دوستی به دلیل پایین بودن و رسیدن سطح آب به کف این سد وارد مرحله «حجم مرده» شده است. یعنی سد دوستی عملاً مرده است و این بسیار تلخ است.

پای پاشدان روی گلوی ۴ میلیون جمعیت شاید عنوان شود که خشک‌سالی در کشور افغانستان عامل شده است که آبی وارد سد دوستی از طریق هریرود نشود اما حقیقت ماجرا وقتی به تصاویر ماهواره‌ای از سد پاشدان نگاه می‌کنیم متوجه می‌شویم حجم آب پشت این سد در این مدت افزایش پیدا کرده است و عملاً این سد بعد از سد سلما اجازه نمی‌دهد هیچ آبی از بالادست و از رودخانه هریرود گذر کرده‌و وارد سد دوستی شود. علاوه بر این وقتی رسانه‌های محلی و ملی هرات و افغانستان را در این چند ماه اخیر نگاه کنیم متوجه می‌شویم که آب‌گیری این سد به‌صورت جدی در حال انجام است و این تمام ماجرا نیست و دولت طالبان در نظر دارد با همکاری ترکیه دوبند تریپل و کفگان راه‌روی رودخانه هریرود احداث کند. درواقع با این حجم سدسازی اگر رودخانه نیل هم باشد کم می‌آورد و این رویه کشور افغانستان نه تنها

برخلاف راهبرد حسن هم‌جواری است بلکه با این سدسازی‌ها، کشور افغانستان با علم به این بحران؛ تأمین آب ۴ میلیون ایرانی را با مشکل و خطر مواجه کرده است و حتی این اقدام از طریق نهادهای بین‌المللی قابل‌پیگیری است اما پیگیری از کشوری که هنوز دولت مستقر و جامع ندارد جای کار زیادی دارد.

در طول سال‌های گذشته همواره به انفعال دستگاه دیپلماسی کشور در خصوص پیگیری وقایع و تعامل جدی با طرف افغانستانی برای آزادسازی بخشی از آب هریرود برای تأمین آب مخزن سد دوستی انتقادات جدی داشته‌ایم و در دولت چهاردهم وزیر امور خارجه با سفر به افغانستان مدعی شد دولت این کشور برای تأمین آب هریرود وعده تعامل داده است اما در عمل این کار رخ نداده است

خبری از دیپلماسی فعال استانی نیست

وزیر امور خارجه اخیراً فراتر هم رفته است و تئوری «دیپلماسی استانی» را ارائه کرده و مخصوصاً استان خراسان رضوی را مورد اشاره قرار داده که بتوانیم در قالب همین سیاست در خصوص مشکلات تأمین و حقابه سد دوستی از رودخانه هریرود راپیگیری کنیم اما این سیاست و راهبرد در عمل کارکردی تاکنون نداشته است و باید به‌صراحت اذعان کرد که تاکنون هیچ دیپلماسی چه استانی و چه در حوزارت نیرو و یا وزارت خارجه در خصوص تضمین تأمین حقابه سد دوستی از سوی دولت افغانستان به نتیجه نرسیده است. در عمل آنچه در حال رخ دادن است بی‌عملی دولت در استان و وزارتخانه‌های نیرو و خارجه برای حل مشکل حقابه سد دوستی و یا توافق با طرف افغانستانی است.

زهرا کیوانلو- در قلب تاریخ ایران، استان خراسان رضوی با گنجینه‌ای بی‌نظیر از آثار تاریخی و فرهنگی، روایتگر تمدنی کهن است. اما پشت این شکوه و زیبایی، چالش‌های لجستیکی جدی در حفاظت و نظارت بر این میراث وجود دارد. به گزارش «خراسان رضوی»، با وجود اهمیت جهانی بسیاری از این آثار، به نظر می‌رسد تخصیص اعتبارات مالی و امکانات فنی نه تنها با ارزش این بناها تناسبی ندارد، بلکه گاهی آن‌قدر ناچیز است که حتی تأمین ابتدایی‌ترین نیازهای حفاظتی را نیز دشوار می‌کند. استان خراسان رضوی، به عنوان یکی از کانون‌های تمدنی ایران، حدود سه هزار اثر تاریخی شناسایی شده دارد و حدود ۱۶۰۰ اثر نیز در فهرست میراث ملی به ثبت رسیده است. با این حال، کمبودهای لجستیکی چه در حوزه تجهیزات و امکانات و چه در حوزه نیروی انسانی برای حفاظت، نظارت و نگهداری از این میراث، زنگ خطری است که هر روز بلندتر به صدا درمی‌آید. از کمبود نیروی انسانی متخصص گرفته تا بودجه‌های ناکافی، همه و همه دست به‌دست هم داده‌اند تا حفاظت از این گنجینه‌های تاریخی را سخت و طاقت‌فرسا کنند، هرچند با همین وضعیت اقدامات شایسته‌ای برای حفاظت و نظارت بر آثار تاریخی استان انجام شده اما به‌طور قطع نیازمند توجه جدی وزارت میراث فرهنگی و توجه ملی برای رفع مشکلات و کمبودهاست.

پراکندگی جغرافیایی آثار تاریخی در استان، بر پیچیدگی چالش‌های نظارت و حفاظت از آثار تاریخی افزوده است. بسیاری از بناهای ارزشمند در روستاها یا مناطق دورافتاده قرار دارند که دسترسی به آن‌ها برای نیروهای حفاظتی و انتقال تجهیزات را دشوار می‌کند. سوال این جاست که چرا با وجود جایگاه بی‌بدیل خراسان رضوی، سرمایه‌گذاری در حفاظت از این میراث تا این حد مغفول مانده است؟ آیا وقت آن نرسیده که نگاه مسئولان ملی نسبت به رفع کمبودها در حوزه نظارت و حفاظت از آثار تاریخی خراسان رضوی تغییر کند؟

پایین‌تر از سایر استان‌ها!

وضعیت فعلی و البته شرایط مطلوب در تجهیزات لجستیک و نیروی انسانی یگان حفاظت از آثار تاریخی استان را از فرمانده

اجحاف به میراث تاریخی استان

با وجود تعدد و وسعت آثار و بناهای تاریخی خراسان رضوی اما امکانات، لجستیک و نیروی حفاظت از این آثار متناسب با نیاز نیست

برابر با تعداد آثار تاریخی ثبت شده در استان به یگان حفاظت خراسان رضوی و واگذاری اعتبار ویژه برای برگزاری دوره‌های آموزشی کارکنان اعم از آموزش ضابطین قضایی، آموزش اسلحه شناسی و تیراندازی، برگزاری دوره‌های دفاع شخصی و استفاده از تجهیزات دفاعی از جمله تقاضاهای ما در این زمینه است که پیگیر تحقق آن هستیم. وی در پاسخ به این سوال که در حوزه اعتبارات و بودجه‌های مورد نیاز چه مواردی مورد تقاضاست؟ یادآور می‌شود: ۵۰۰ میلیون تومان در حوزه احداث دکل مخابراتی، حدود ۶۵۰ میلیون تومان برای تهیه پوشاک نیروهای حفاظتی در یک سال و ۳۵۰ میلیون تومان برای تهیه پوشاک زمستانی در هر ۲ سال و مجموعاً حدود ۵۰۰ میلیون تومان برای تهیه ملزومات حفاظتی در هر ۴ سال شامل فانسقه، قلاف بیسیم، شوکر، دستبند، باتوم و افشانه مورد نیاز است.

۴ چالش جدی یگان حفاظت میراث

فرهنگی خراسان رضوی

فرمانده یگان حفاظت میراث فرهنگی خراسان رضوی گریزی به چالش‌های جدی این یگان در استان می‌زند و می‌گوید: ما در این زمینه با ۴ چالش جدی مواجه هستیم، کمبود نیروی انسانی، نبود اعتبارات لازم و کمبود تجهیزات حفاظتی، حقوق و اضافه کار بسیار پایین یگان حفاظت در مقایسه با سایر یگان‌های حفاظتی دستگاه‌های اجرایی و تبدیل وضعیت کارکنان یگان حفاظت به منظور تبدیل قرارداد نیروهای معین به رسمی یا پیمانی و تبدیل قرارداد نیروهای شرکتی به معین، چالش‌های جدی ما در این زمینه است که امیدواریم با پیگیری انجام شده بتوان برای رفع آن اقدامات لازم را انجام داد.

یگان حفاظت میراث فرهنگی استان پیگیری می‌کنیم که سرهنگ سید علی باقری در گفت‌وگو با «خراسان رضوی» ابتدا آساری از تعداد نیروهای یگان حفاظت می‌دهد و می‌گوید: ۴۹ نفر به‌صورت نیروی معین و رسمی و ۳۵ نفر به‌صورت شرکتی مشغول فعالیت هستند که با این شرایط، استان خراسان رضوی با توجه به گستردگی و پراکندگی آثار تاریخی چه به لحاظ لجستیک (خودرویی و موتور سیکلت) و چه به لحاظ نیروی انسانی از سایر استان‌های دیگر در سطح پایین‌تری قرار دارد.

هر نیرو، ۳۰ اثر تاریخی

سرهنگ باقری در پاسخ به این سوال که با توجه به تعداد آثار تاریخی در استان و گستردگی آن و در مقایسه با تعداد نیروی یگان حفاظت میراث فرهنگی خراسان رضوی، هر نیرو و وظیفه نظارت بر چه تعداد اثر تاریخی را دارد؟ می‌گوید: با این تعداد نیروی موجود، تقریباً هر نفر باید از تعداد ۳۰ اثر بازدید و نظارت کند، البته این آمار به غیر از موزه‌ها، اماکن و تاسیسات حفاظتی است. وی همچنین با اشاره به تعداد تجهیزات لجستیک یگان حفاظت میراث فرهنگی استان اظهار می‌کند: در حال حاضر یک دستگاه خودروی کاپرادو کابین و ۱۵ دستگاه موتور سیکلت در حال استفاده است و در بحث لجستیک تعداد ۱۰ دستگاه خودروی کمک‌دار و ۳۰ دستگاه موتور سیکلت تریل مورد نیاز استان است. در ادامه از فرمانده یگان حفاظت میراث فرهنگی استان سوال می‌کنیم که با توجه به گستره زیاد آثار تاریخی در استان خراسان رضوی و کمبودهای مورد اشاره در حوزه نیروی انسانی و اعتبارات، تقاضای شما از وزارت میراث فرهنگی در این زمینه چیست؟ که پاسخ می‌دهد: اختصاص ردیف بودجه مشخص و معین

صبر و شکیبایی کننجی
از کنجهای بهشت است

مرگ دروازه آخرت است

مرگ درنگ خوشبوی مومن است

یک سال از رفتن پدری که وجودش حس امنیت و تکیه‌گاه خانواده بود، گذشت. **شادروان محمدحسین حیدری‌پور (کارمند عالی‌رتبه بانک ملی)** در این روز بر سر مزارش خواهیم رفت و همچون منش خیرخواهانه اش هزینه مراسم سالگرد صرف امور خیر خواهد شد. **همسر و فرزندان**

خیری که بیج شری در آن نیست
شکر بر نعمت و صبر بر مصیبت ناگوار است

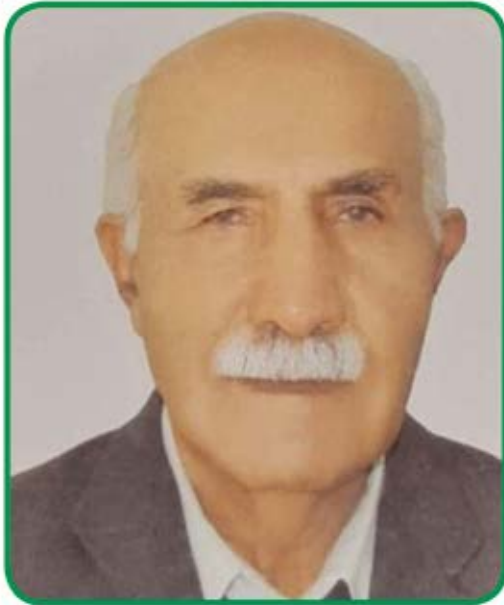
پدر عزیزمان **ابوالقاسم طیرانی همایونی** با گذشت **نوزده سال**، هنوز هم عطر حضور در خانه جاریست و یاد لبخندت تسکین دل‌های ما روح همیشه شاد و قرین رحمت الهی **همسر و فرزندان**

کاش بودی تا فقط باور کنی
بعد تو این زندگی زیبا نبود
نهمین سالگرد **زنده یاد مجید عرفانی خانقاهی** را گرامی میداریم روحش شاد **همسر و فرزندان**

در بیست و یکمین سال درگذشت پدر عزیزمان **سرهنگ سیروس سعید** یاد و خاطره‌اش را گرامی داشته و به روان پاکش درود می‌فرستیم **خانواده سعید**

مادر از خود گذشته و مهربانم **حاجیه خانم طاهره صانع قالیباف** ده سال از وداع ناباورانه ات گذشت، دل غم دیده ما تنها با خوبی‌ها و محبت‌هایت این اتدوه گران و طاقت‌فرسا را تحمل می‌کند. روح شاد و یادت گرامی **خانواده ایمانی جاجرمی**

به نام او که باقی است ...

پنجمین سال درگذشت همسری مهربان، پدری دلسوز و فداکار انسانی شریف و پیشکسوت سازندگی

شادروان سید علی حیدری علوی

را گرامی می‌داریم.

پدر عزیزمان ؛

هنوز در کنارمان هستی و نام نیکت چون کوهی پشت ماست .

دعای خیرت همیشه پشتیبان ما بوده و هست.

اندوهمان بی پایان و قلبمان سرشار از خاطرات زیبای با تو بودن است.

خانواده حیدری علوی

۱۳۳۰۱۲